

Monsieur Dupont & Mademoiselle Bouvard

Varahommikused päikesekiired silitasid õrnalt Monsieur Duponti torukübara serva ja selle ümber seotud sinine lint tantsiskles vaikse tuule takkauitsitamisel siia-sinna. Tema hallid kahus juuksed turritasid siidsilindri alt välja, justkui üritaks nad selle alt põgeneda; ja ta silmad, mis päikese paistel lõbusalt vilkuvat läike omandasid, vaatasid suuri klaasaknaid.

Monsieur Antoine Dupont uuris aknaid veel mõne minuti ja asus siis kärmelt oma võtmekimbust suurt metallvõtit otsima. Võtme leidmine ei võtnud rõõmsat viisi ümiseval mehel kaua, ning kuigi võti ta käest mitmel korral minema üritas lipsata, libises see ilma suurema vaevata lukuaugust sisse. Ta avas suured, vähemalt kolme meetri kõrgused tammepuust ukсед, ning astus sisse. Liikudes läbi pika koridori, jõudis ta ukseni, mis eraldas teda töötoast. Oma taskust rätikut otsides tõmbas mees sügavalt hinge ja sidus siis leitud, parfüümis leotatud rätiku oma näo ümber.

“Monsieur Dupont! Kui kauaks olete te mind siia kohutavasse ruumi jätnud! Milline alatus! Kas te siis ei tea, et dame’i ei jäeta sellistesse kohtadesse üksi vedelema?” kostis kohe üks noorema leedi ahastusest kriiskav hääl. Monsieur Dupont riputas oma kuue riidepuule ja istutas oma torukübara nagi kohal asetsevale riiulile ning lausus tooniga, mis mingil kummalisel moel noores dame’is häbi tekitas, kuid teda samal ajal ka rahustas: “No-noh, Mademoiselle. Te olete vaid ühe öö siin veetnud ja juba kurdate siinsete tingimuste üle? Oleks te veel elus, saaksin ma loomulikult aru, et sinne külm teie nahatoonile hästi ei sobi ja õhus tuntav odavapoolne parfüüm teie maitsele kohane pole, aga et te juba päeva eest kadunukeseks muutusite, on mu arusaam teie etteheidete koha pealt veidi segane.”

Sellised vestlused hiljuti surnutega ei olnud Antoine’le võõrad. Nimelt oli Monsieur Antoine Dupont Pariisi ainukese tasuta teatri, mis juhtus olema ka surnukuur, kuraator ja ainus töötaja. See uhke kivihoone oli loodud Notre-Dame’i taha 19 aastat tagasi, täpsemalt 1864. aastal, et aina populaarsema atraktsiooni kuulsust veelgi suurendada. Samal aastal oli ka Monsieur Dupont selle oma isalt pärinud. Millegipärast aga oli enamus töötajaid otsustanud pärast auväärt Monsieuri kapriisse meele esiletungimist lahkuda.

Nimelt oli Monsieur Dupont tutvustanud surnukuuri töötajatele laipade üles riietamist ja seejärel esitlemist nende maist elu matkivates poosides surnute olematute rõivastega

marmorplaadile paigutamise asemel. Ja pärast tulist vastupanu sellisele ideele oli ta muutunud niivõrd ärritunuks, et ta viskas ühte oma alluvat pealuuga, mida ta tööruumis lillevaasina kasutas.

Loomulikult ei olnud Monsieur Dupont siis veel teadlik sellest, et ta kaasmaalased kummitusi ei näinud, ja et nendega suhtlemine teiste elavate vaatevinklist ta umbes sama usaldusväärseks tembeldas kui vaimuhaiglast välja pääsenud rābaldunud öösārgis vana naise, kes noaga vehib ja end pūhaks Mariaks kuulutab. Sellest teadmatusest tulenes ka tema kaunis tugevalt väljenduv šokk, kuidas ta tōtatajad ũldse surnute viimaseid soove ei austanud ja nende jārgi talitamist kuidagiviisi surnute vastu ebaviisakaks pidasid, kuigi ta oli ju ise kummituste kāest kũsinud, mida nood tahavad, et nende kehadega tehtaks.

Kusjuures tundus surnute pũsiv nōue olevat see, et neid alasti rahvale mitte ei nāidataks. See oli nende sōnul ka keha puudumisel nōnda piinlik, et nad tihti maa alla vajusid, mis ilma fũũsilise kehata neile tāiesti vōimalik oli, ja Dupont oli mārrganud, et ka nende tuhmilt kumav helendus muutus roosakaks, kui kummitused midagi hābenesid.

Nii muutus ka praegu Mademoiselle Bouvardi helendus roosakaks, aga vabandust ta ei palunud ning noor preili pani oma kāed rinnale risti ja hakkas mossitama.

“Aga ikkagi! Kuidas te vōisite mu sellisesse asendisse jätta? Ma nōuan jalamaid, et te mu parimatesse rōivastesse riietate, mis teil siin kolkas on! Minusugust peent lambdat ei vōi te kũll sellistesse kaltsudesse riietada nagu see vana laibarisu, mis te eile vālja panite! Ma ei nōustu sellise ebaōiglusega!” jātkaas tũdruk, tema hāāl kiirelt valjenemas.

Monsieur Duponti kannatus hakkas otsakorraale saama, tema vana, kuid ikka veel terav mōistus otsimas viise, kuidas tũdrukule tema koht kätte nāidata ja talle meenutada, et ta siiski kummitus on, ning et endast vanemaid tuleks ka selles, modernses maailmas austada.

“Tōepoolest Mademoiselle Bouvard. Tōepoolest olete te leedi,” ũtles Monsieur Dupont ja tũdruk manas nāole ũleoleva ilme. “Kuid leedi vaid oma kāitumise poolest,” jātkaas Dupont, silmad hāāmaras ruumis justkui kaks kuud taevast kũlmalt helkimas. “Sest teie staatus on madalam kui muru, Mademoiselle Bouvard. Te olete kasvanud vaid ũhes kohas, nāhes vaid seda vaest piirkonda, tundes vaid seda ũhte osa linnast, kus kasvasite. Teie vāhesest kasvatuses annavad mārku teie kāed, mis on paksu nahata ja tōōd nāgemata. Veel, kui oleksite haritud, ehk oleksite āra tundnud sameti Madame Marie seljas, keda ma eile riietasin. Ja kuigi olete kooli varem nāinud, ei usu ma, et te kunagi seal ka sees olete kāinud, sest muidu ehk te teaksite,

et lambda kuulub kreeka tähestiku hulka. Te, mileedi olete ju Gabriel Bouvardi tütar. N'est-ce pas? Lihtsa töömehe tütar, kelle ta niivõrd ära hellitas, et too ei mõista, kes temast kõrgemal asetseb. Teie ema oli ju Madame Anne Bouvard? N'est-ce pas? Te peaksite teadma, kuidas käituda. Madame Anne Bouvard teadis, kuidas käituda. Ta õpetas teid paremini. N'est-ce pas? Vanemaid tuleb austada!”

Julia Bouvardi helendav, läbipaistev kuju tõmbus jutu edenedes kõssi ja ta silmadesse tekkisid udused pisarad. See, mida vanem mees oli rääkinud, oli kõik tõsi. Ta polnud haritud ja tööd polnud ta ka näinud. Tal oli isa, kes tegi kõik ta eest ära; ja ema, kes andis ära kogu oma toidu, et ta saaks süüa. Ta oli ainult pirtsutanud ja kurtnud, kui raske ta elu on, kuigi ta polnud kunagi tundnud, kui raske elu päriselt on.

“Ometi ei olnud te veel üleele nii ahastuses oma vaevarikast elust, mis siiski minu meelest liigagi kerge oli, et te ennast sillalt alla oleks visanud. Nii, et öelge mulle, Mademoiselle Julia Bouvard... Miks te siin olete?” küsis Monsieur Dupont noorelt neiult, toon noomiv ja ärritus hääles selgesti kuulda.

Monsieur Dupontil ei olnud hea arvamus neist, kes oma elu ise võtsid. Elu, kas enda või teiste, oli püha ning selle kallale kippumine patt, mille andeksandmist poleks Antoine kunagi lubanud. Mitte et auväärt Monsieur eriliselt usklik oleks olnud. Irooniline, arvestades, et ta töötas otse Notre Dame'i taga, aga enesestmõistetav, kuna nägi sinkjalt helendavaid vaimu tänavatel vahetpidamata ja juba sellest järeldusele jõudis, et piiblis kuulutatud taeva ja põrgu eksistentsvaid inimese lootusrikka mõttetilga sünnitis oli.

Inimesed surevad ja jäävad seejärel Maale kummitustena igaveseks oma järeltulijate saavutusi jälgima, teiste vaimudega uue moe üle vihaselt sisisema ning poliitiliste otsuste idiootsuse üle värvikat keelt kasutusele võttes meelt avaldama. Selline oli kõigi saatus ja sellepärast, et Monsieur Dupont seda teadis, ei olnudki ta kunagi surma üle meelt heitnud.

Mis aga muutis iseenese elu võtmise mehele nii kibedaks, oli tema enda ema liigagi varajane surm Seine'i vahustes lainetes. Miks ta ema oma elu võttis, Monsieur Dupont ei teadnud. See oli juhtunud äkki ühel tormisel sügisõhtul, kui Antoine oma vanematega 7-aastase poisina Seine'i ääres kõndis. Nad olid poolel teel üle Pont Royali silla, kui ta ema järsku sillalt alla viskus ja lainetesse kadus.

See sündmus oli jätnud oma jälje Antoine'i südamesse. Ta oli nutnud kaua ja pikalt, mattes end üha rohkem ja rohkem oma isa embusesse. Monsieur Dupont ei uskunud, et see auk, mis ta isa,

Monsieur Sévère Duponti hinge oli tekkinud, pärast toda õnnetut õhtut, oli kunagi päriselt kinni kasvanud. Ta ei uskunud, et see auk oleks sealt eales kadunud, ei siis, kui ta isa uue naise võttis ega siis, kui ta puruvanana 72-aastaselt oma surivoodil, siis juba hilistes 40ndates, Antoine'ile La Morgue'i pärandas.

“Nii see juhtuski,” nuuksatas tüdruk ja Antoine ärkas mälestustest ja märkas taas, mis ta ümber toimub. Monsieur Dupont oli nii sügavale mõttesse vajunud, et kui ta oma meditatiivsest seisundist väljus, sai ta aru, et oli Mademoiselle Bouvardi surma kirjelduse täiesti maha maganud.

See, et ta oma vanas eas sügavaisse mõtteisse vajus, oli aina sagedasem probleem. Ka siis, kui meenutused olid head, ununes tal pidevalt see, mida ta pidi tegema enne oma keskendumisvõime paadikese uppimist mälestuste mäslavates lainetes. Oli juba juhtunud paar õnnetut lugu, nagu näiteks see kord, kus ta oli unustanud end kirikus ja küsinud pärast pikka juurdlust iseendaga ühe vana vaimu käest, et kas too arvab, et kirikuõpetaja ise ka usub, mida ta suust välja puhub. Loomulikult polnud kirik pärast seda keelevääratust temaga väga rahul. Kõige hullem aga neist kõigist oli too kord, kus ta oli tulnud tööle mitu päeva järjest, ja unustanud, et tal tööruumis laip oli. Just sel põhjusel oligi ta pidanud oma tillukesse tööruumi ohtralt tugevalõhnalist parfüümi piserdama.

Monsieur Dupont polnud kohutavalt mures, et ta lugu ei kuulnud, sest oli üpris kindel, et tüdruk ennast sillalt alla viskas, aga ta oleks ikka soovinud seda kuulda. Et tal aga lugu uuesti kuulda küsida häbi oli, ja et tüdruk nii kurb välja nägi, otsustas ta seda mitte teha.

Nüüd, kui ta Mademoiselle Bouvardi lähemalt silmitses, märkas ta, kui kurb ja kahetsev tüdruk välja nägi. Monsieur Dupont ei olnud loomult kuri mees ning ta süda muutus noorikut vaadates härdaks. Ta lihtsalt ei suutnud kedagi nii haledalt nuuksuvat kaua vaadata ja neid mitte lohutada. Nii et ta külmad hõbedaselt läikivad, taevakuid meenutavad silmad lasid võimust võtta pehmusel nendes pilgus ja ta läks ning kükitas nutva tüdruku ette, laskudes õrnema soo esindaja kõrgusele. “No-noh, Mademoiselle, ärge nüüd nutke. Ma saan aru. Te polnud ju raske eluga tutvunud, kui te end mingi suurema mure küüsis, mis teie vaest südant rusus, sillalt alla heitsite,” lausus Monsieur Dupont vaimule, tema näolt siidist taskurätikuga pisaraid pühkides.

Julia vaatas teda suurte silmadega ja osutas sõrmega, mille lõtv olek ka selle imestunult välja pani nägema, rätikule, mida Monsieur käes hoidis. “K-kuidas saate... Ja k-kas te üldse... “ kostista nutust värisev hääl.

“Ah, pardon moi!” vabandas Monsieur äkki aru saades, et tema lähedus tüdrukule võis talle kuidagiviisi ebameeldiv tunduda ja et Julia ei teadnud vaimuilmast midagi. “Ma polnud teadlik, et te ühegi teise vaimuga kõnet pidanud pole.”

“A-aga mis... Kuidas saab auväärt Monsieur mind puudutada?” küsis tüdruk, kurbus silmist vaikselt ära voolamas ja uudishimu seda asendama hakkamas. “Ah see?” imestas mees oma käes olevat eset silmitsedes. “See on taskurätt. See on valmistatud siidist, mis juhtub olema üks väheseid materjale, mille abil saab vaimuilma käega katsuda. Kuigi kummitused ise saavad kõike pärisilmas puutada,” selgitas mees tüdrukule.

Julia uuris rätti lähedalt, imestus silmis nagu väikesel lapsel, kuigi ta ise juba viieteiskümnene oli. Ta vaatas siis Monsieur Duponti poole. “P-palun, kas auväärt Monsieur saaks seda vaest tütarlast õpetada, kuidas asjad tegelikult käivad? Ja kas auväärt Monsieur vajab...” jõudis ta küsida enne, kui Antoine teda katkestas. “Non non non, teil pole vaja üldse nii formaalne olla ja ma ei vaja, et te midagi teeksite.”

Monsieur tõusis püsti, kõndis nagi juurde, tõmbas endale oma sinise kuue selga ja haaras oma torukübara. “Aga loomulikult võin ma teile meie imeilusat linna näidata. Tulge nüüd, mul pole tervet päeva, mul on vaja teie keha veel ka näitusele panna!” hüüdis ta, ise juba poolel teel välja La Morgue’i külmade kiviseinte vahelt, silmad lõbusalt vilkumas. Ta ootas, kuni Mademoiselle Julia talle ukse peal järele jõudis, laskis ta läbi ja lukustas seejärel uhked ukсед.

“Auväärt Monsieur, miks ma end nälgaselt tunnen?” küsis Julia Dupont’i järsku, kui nad La Morgue’i mõne sammu kaugusele olid jätnud. “Ah!” hüüatas Dupont. “Usu või ära usu, aga ka kummitused peavad sööma,” vastas ta tõllarattaid meenutavate silmadega küsimuse esitanud tüdrukule. “Tõesti, on tõsi, et teil nälg vähem kallale kipub kui elusatele, aga ka teie vajate süüa. Enamus kummitusi varastavad mõnest pâtissière’ist saiakesi või näppavad boulangeriest mõne baguette’i. Mul on veel meeles too kord, kui üks ulakas vaimulaps üritas mult baguette’i varastada.” jutustas ta, kui nad Pont d’Arcole sillale astusid. “See pisike poiss üritas mind mu torukübara näppamisega ehmatada ja panna mind saia pillama. Kahjuks ei teadnud ta, et ma nägin teda ammu enne selle tembuga pealehakkamist. Nii et kohe, kui ta silindri mul peast krabas, patsutasin teda siidikindaga õlale ja küsisin, et kas ta võiks olla veidi viisakam ja mu peakatte mulle tagastada,” jutustas Monsieur Dupont vaikselt juba naeratama hakkavale Mademoiselle Boulevardile. “Poiss ehmus nii ära, et ta pistis plagama ja hüppas otse Seine’i. Hiljem tuli ta minu juurde ja üritas mulle pakkuda tagasi mu vettinud peakatet. Ma ütlesin talle, et kui ta tahab, et ma selle vastu võtaksin, peab ta ka andestust paluma ja mu torukübara

paremasse seisu viima kui see tol hommikul oli olnud,” ütles Monsieur Dupont ja Julia puhkes heledalt naerma. “Auväärt Monsieur ei tohiks lastele niimoodi öelda,” ütles ta itsitades. Kui nad raudsest sillast üle olid jõudnud, pöörasid nad paremale, kust oli kosta akordioni silitavate sõrmede kiiret liikumist selle klahvidel, mis kaunist muusikat tekitasid, ja tunda imemaitsvate croissantide vastupandamatut aroomi, mis ühe boulangerie ees olevatelt laudadelt neile ninna õhkus. Monsieur Dupont tundis, kuidas ta süda maitsvate saiakeste hõngu tundes lausa rõõmust hüppas ning ta vaatas oma sarnaselt elevil olevale kaaslasele otsa. “Kas te ehk sooviksite mõnuleda paari croissanti ja klaasikese punase viinamarjamahla maitse käes, petite Mademoiselle?”

“Kui auväärt Monsieur pole väikese suupiste vastu, siis oleks see mu suurim rõõm seda temaga koos nautida,” vastas nüüd juba päris lõbusas tujus olev noor neiu talle naeratades.

Nad läksid ja istusid ühe välilaua äärde ning Monsieur Dupont kutsus kelneri. “Ah, mon ami! Kas võiks paluda hetke teie päevast?” hüüdis ta ning nende juurde tulev noor kelner naeratas veidi närviliselt.

“Auväärt Monsieur Dupont, kui ma ei eksi?” küsis kelner nende juurde jõudes ebaleval toonil ja Monsieur Dupont naeratas, peites silmadesse tekkivat ülemeelikut läiget teda vaatleva kelneri eest.

“Ah, ehk on tõesti keegi kuulnud, et, oui, mina, Monsieur Dupont, on auväärt,” ütles ta ning heitis oma kihistavale kaaslasele midagi veel lõbusamat lubava pilgu.

“Ehk võin ma siiski teie käest, mon ami, küsida, miks teiesugune imetlusväärne intellektuaal, kedagi sellist, nagu, oui, mind, Monsieur Duponti auväärseks kutsub, ja seejuures lasta esitada oma tellimus teie imelistele pagaritele?” Ning ta jäi naeratades ootama kelneri vastust, ise muusika ilu nautides. Kelner punastas veidi ja lausus siis Monsieur Duponti kõhklemisi silmitsedes: “Ma... ma loomulikult usun, et te olete auväärt isik. T-te olete ju niivõrd kuulus ja siis veel, et te aitate niivõrd paljudel inimestel leida nende lähedased ja pereliikmed olgugi et nad surnud on. Loomulikult ei mõtle ma sellega, et t-te, auväärt Monsieur Dupont, oleksite kuidagiviisi kehv inimeste leidja, lihtsalt, et te ju leiate surnud inimesi... Ja loomulikult teie suurepärase asutus, La Morgue, see on lihtsalt niivõrd kena koht, l-loomulikult ei mõtle ma neid surnuid. K-k-kuigi ka nemad on loomulikult ilusad, te ju panete nad niivõrd kenasti riidesse. Ma sooviks ka ise surra sedasi, et te võiksite mind riidesse panna...”

Hääl tugevnes ja enesekindlus suurenes, kuni ta aru sai, mida ta just ütles. Siis punastas ta nii,

et ta nägu ka roosidest punasemaks muutus, ja varjus avatud menüü taha, mida oli hetk tagasi hakanud Monsieur Dupontile ulatama.

“No-noh, mon ami, ma olen üpris kindel, et te olete seda menüüd ka varem silmitsenud. Ehk te oleksite nii lahke ja ulataksite selle mulle, sedasi et ka, oui, mina, Monsieur Dupont, võiksin sellest huvitavast lugemisest osa saada?” küsis ta kelnerilt, heatahtlikkust oma tooni valades, nii et see lausa võltsilt kõlas ja silmad naerdes vaikset naeru kelneri ebaõnne üle. Selle peale aetas kelner menüü kähku lauale ja lausa jooksis tagasi pagariärisse, häbi tema näos selgemalt näha kui päike taevas pilvitu ilmaga. Monsieur Dupont vaatas oma kaaslase poole, kes oli naerupisarate raskuse all poolest toolist läbi vajunud ja end laua alla naerma sättinud.

“No-noh Mademoiselle, miks te naerate, see kõik on ju loomulikult tõsi,” nentis Monsieur Dupont ja muigas, muutudes momendiks märkimisväärselt sarnaseks rebasega, kes enda üle liiga uhke on. Selle peale naeris Julia veel kõvemini ning suutis vaid hingeldamise vahepeal välja kraaksuda mõtte, mis oleks pidanud olema noomiv, kuid mis ei suutnud sellist emotsiooni kuidagi Monsieur Dupontile edastada: “Auväärt Monsieur on väga õel mees!”

Nad veetsid boulangerie’s umbes kaks tundi, mille jooksul sõi Monsieur Dupont ühe ja Mademoiselle Bouvard kaks croissanti, Julia jõi ühe klaasi punastest viinamarjadest pressitud mahla ning Antoine kummutas kogenukt kaks klaasi rohekat absinti. Nad vestlesid pikalt ja kuigi kumbki polnud vali, tõmbas Monsieur Duponti näiline dialoog tühja õhuga pilke nii kõrvallaudadest kui ka teiselt poolt tänavat, kus üks mees Monsieur Duponti vaatama jäi ja unustas, et ta rattaga sõidab, ning et mehhanism paigal seistes maad väga atraktiivseks peab. Neid teenindanud kelneri kõrvad olid hüvasti jättes ikka väga punased ning Monsieur Dupont ütles talle hüvastijätuks: “Ehk tunnete end kehvasti, mon ami? Jagan teiega soovitus, et, oui, mina, Monsieur Dupont, end teie seisundis süüdi ei tunneks. Üks klaas absinti ilma suhkruta teeb imesid väsinud intellektse inimesega. Kui juhtub, et te pole intellektuaal, siis võib see tekitada nägemusi enneolematutest asjaoludest, aga ma olen kindel, et teiesugune inimene saab selle mõjul terveks. Au revoir ning kohtume, siis kui ma teid La Morgue’is riietama pean. Teen loomulikult tähelepaneku, et, oui, mina, Monsieur Dupont, riietan teid laitmatutesse rõivastesse ja et teie kingad oleksid alati viksitud, läikivad ning teil poleks vaja muretseda, et teie keha ära varastatakse. Au revoir, mon ami!” See pani kelneri uuesti punastama nagu Hollandi tulbi ning Julia naeru kätte surema, kuigi see talle võimatuks osutus.

Peale oma lõunaesine söömist jalutasid nad juttu puhudes mööda Rue de Laboud põhja suunas, kuni jõudsid Rue de Rivolile. “No-noh, petite Mademoiselle, päike paistab, linnud laulavad,

meie nälg on kadunud ja päev on pikk. Kuidas sooviksite oma edasist päeva veeta, enne kui öö tuleb ning päikesevalgus siit pakku poeb?” küsis Monsieur Dupont kummitustüdrukult, silmad rõõmsat vaimu lahke pilguga vaatamas.

Tüdruk vaatas talle uudishimulikult otsa. “Kui auväärt Monsieuril pole midagi selle vastu... Ma pole kunagi taevas käinud. Kas auväärt Monsieur lubaks minna õhupalliga kõrgele üles?” küsis veidi kohmetunud tüdruk Antoine’ilt, silmad suured ja anuvad, ning Monsieur Dupont ei suutnud talle “non” öelda.

“Ehk... Ma pole isegi ammu taevas käinud ja Pariisi ülaltpoolt näinud. Ehk on tõesti aeg pilk uuesti linnu moodi katustele ülalt alla vaatama panna. Tulge siis, Mademoiselle Bouvard, ma tean täpselt kuhu minna. Te lausa ujute täna õnne sees, petite Mademoiselle! Mõned kuumaõhupallid on täna valmis lahkuma.”

Nad asusid Julia rõõmukilke saatel kiirel, kuid härrasmehele sobilikult, mitte liiga kiirel, sammul teele Tour Saint-Jacques’i poole, mille juures oleval tühjal platsil juba paistsid mõned suured kollaste ja punaste toonidega ehitud kuumaõhupallid, mis olid juba pooleldi täis. Nad jõudsid pärale umbes kümme minutit hiljem, kui esimene õhupall hakkas õhku tõusma. Monsieur Dupont rajas tee ühe noorema härrasmehe juurde, kes oli teise õhupalli juures ja nägi välja, nagu võiks ta hakata inimesi õhupallile lubama.

“Mon ami!” hüüdis Monsieur Dupont, kui ta oli mehele piisavalt lähedal, et too teda kuulda võiks. “Ehk oleksite, Monsieur, nii lahke ja lubaksite ühel vanal mehel teha selle suursuguse kuumaõhupalliga ühe sõidu ja lasta tal näha, mis tema kodulinna kaunitest katustest aastate jooksul saanud on?” küsis Monsieur Dupont, silmad kavalalt helkimas.

“Ja teie olete nimelt kes, et ma teid varem peale laskma peaksin?” küsis noormees põlglikus toonis. Kuid selline negatiivne emotsioon ei suutnud Monsieur Duponti heidutada.

“Ma olen kindel, mon ami, et te ei sooviks mind oma õhupalli juhtima, kuid on nii, et mina, Monsieur Dupont, oui, seesama, olen vägagi tänulik hea võõrustamise eest ning ma kinnitan teile, et olen suurepärase lendur,” ütles Monsieur Dupont mehele, talle samal ajal frankidega täidetud kotikest pihku surudes. “Monsieur Dupont, oui oui oui... Astuge aga peale!” irvitas noorem mees ja lasi Antoine’il suurde puidust korvi astuda.

“Kas on veel soovijaid? Veel soovijaid?” kostis mehe hää korvi kõrvalt ning peaaegu oli üks mees korvi astumas, kui Monsieur Dupont Mademoiselle Julialt talle silma pilgutades kõva, selge häälega küsis: “Mida te tänasest suurepärasest ilmast arvate petite Mademoiselle?”

“Oh auväärt Monsieur, ma arvan, et tänane ilm suurepärane, sellise ilmaga võiks isegi Seine`i suplema minna,” vastas Julia kohe, veidi ulakas naeratus nägu ehtimas.

“No-noh Mademoiselle, te ju teate, et Seine`i jõe vesi teie nahale hästi ei mõjuks. Ma veel mäletan, kui üks neiu seda nooruspõlves tegi. Ta muutus pärast tüükaliseks nagu nõid ning ei saanud kunagi mehele,” noomis Monsieur Dupont noort neidu ja too vaid naeris, kui kõik teised potentsiaalsed reisikaaslased kähku õhupallist taganema hakkasid.

Varsti olidki nad õhku kerkinud ja Pariisi katused aina kahanesid nende silmade ees. “Kas auväärt Monsieur on ka varem lennanud?” küsis Julia Monsieur Duponti käest, kui too parasjagu oma kõrva kinni hoidis ja pobises midagi, mis kõlas kahtlaselt nagu Frère Jacques. Antoine katkestas oma tegevuse ning vaatas Juliale otsa.

“Oui. Ma olen varem lennanud. See oli väga populaarne, kui ma noor olin, aga mul õnnestus alati midagi untsu keerata, siis kui ma lendasin,” vastas ta pettunud toonil ning lõpetas viimaks palli sees oleva õhu kuumutamise ning õhupalli tõusmine lakkas.

“No-noh, Mademoiselle, miks te niivõrd naerate? Need juhtumised polnud kunagi ohtlikud. Ah... Välja arvatud tookord, kui lendasin liiga kõrgele, taevas läks juba pimedaks ja päike kadus silmapiiri taha. Ma muutusin uniseks ning otsustasin, et magamine pole paha mõte, nii et ma heitsin pikali, viskasin endale kaasatoodud teki peale ning jäin une rüppe. Ärge seda kunagi tehke, Mademoiselle, see on peale sellele pikemalt mõtlemist väga kehv idee!” lausub Monsieur Dupont ja ta silmad läikisid mälestuste nostalgias rõõmsalt. “Teie auväärt Monsieur Dupont nimelt ärkas Panthéoni katusel. Tuleb teha teatavaks, et sealt alla saada pole lihtne ning et seal otsas tundide kaupa passida, kuni keegi teid sealt päästma tuleb, on kohutavalt trööstitu!”

See meeleavaldus pani Mademoiselle Julia naeru itsitama juba tuhandendat korda päevas ning ta vaatas Monsieur Dupontile, naeru käte taha peites, silmadesse, mis olid nii erinevad nendest hommikustest külmadest taevakuudest, mis talle olid otsa vaadanud. Need olid soojad ja sädelesid lõbusasti nagu hõbekuulikesed. Nad lendasid sedasi, naerdes ja allpool asetsevat linna uurides, mitu tundi, mille jooksul Monsieur Dupont jagas mälestusi nii ammusest aegadest, kui ta veel noor oli, kui ka hilistest toredatest juhtumistest, mis ei kukkunud kordagi läbi Mademoiselle Bouvardi naerma ajamises. Ka siis, kui lood olid teistest kummitustest või nende kehadest, leidis Julia, et need siiski lõbusad olid ja Monsieur Dupont aina rääkis edasi, lõbustades neid mõlemaid.

Monsieur Dupont polnud ammu end nii rõõmsalt tundnud, märgates, et enamik vaime lahkus ta töökojast niipea, kui nad said, ja enamik elus inimesi ei soovinud temaga mingit moodi seotud olla. Loomulikult oli mõlema grupi käitumine enesestmõistetav, kuna vaimudele seostus La Morgue ainult kehvade, surmaga seotud mõtetega, ning inimestel oli loomulik soov hoiduda teistest inimestest, kes nende ees oleva õhuga täisväärtuslikku dialoogi peab. Monsieur Dupont oli päris imestuses, et teda veel hullumajja polnud proovitud panna.

“Petite Mademoiselle!” katkestas Antoine noort neidu poole sõna pealt, ning too jäi teda üllatunult vahtima.

“Auväärt Monsieur pole mind veel kunagi katkestanud,” sõnas ta üllatunult, kuid pööras siis kogu oma tähelepanu Monsieur Dupontile.

“Mademoiselle Bouvard... Non non non, Mademoiselle Julia, mulle kargas järsku üks mõte pähe. Ah, te näete... Ma olen vana ja mul pole järglasi... Ning ma mõtlesin, et ehk teie, kuigi te ju sillalt alla hüppasite ja seega ei soovinud elada enam maapealset elu,” jõudis ta öelda, enne kui Julia teada katkestas.

“Non, auväärt Monsieur!” ütles Julia, ning Monsieur Dupont vajus üsna norgu.

“No-noh, Mademoiselle, te pole veel ju isegi kuulnud, mida ma teilt küsin!” hüüatas ta, ahastuse äärel.

“Non, auväärt Monsieur, ka teie ei kuulanud, mida ma teile hommikul rääkisin,” ütles Julia Monsieur Dupontile ja siis naeratas talle. “Ma kukkusin sillalt alla, mitte ei hüpanud seal vabatahtlikult Seine’i, auväärt Monsieur,” rääkis Mademoiselle Bouvard vanale mehele, kelle silmad üllatusest tõllaratastele sarnase kuju omandasid.

“Kas tõepoolest nii võis see juhtuda? Excusez-moi, Mademoiselle Bouvard, ma olen olnud teile kohutav eeskuju tänasel kaunil päeval!” vabandas Monsieur Dupont, järsku väga kahetsev, et ta mõte töötoas uitama oli läinud.

“Non, auväärt Monsieur, non non non, te olete mulle näidanud, et isegi peale surma võib mul olla lõbus, et surm pole ainult häda ja viletsus, et tegelikult on kummitus tore olla, isegi kui sa pead ootama enne, kui sa uuesti oma perega suhelda saad. Ma olen väga tänulik, auväärt Monsieurile!” kostis Mademoiselle Julia tänu täis hääli ning Monsieur Dupont vaatas teda hämmeldunud näoga, juskui oleks talle teine pea külge kasvanud.

“Ehk siis... Te näete, ma olen vana ja ma ei jaksa enam kõike La Morgue’is üksi ära teha. Mul

ei ole sõpru või lähedasi, kes mulle abikäe ulataks, nii et ma mõtlesin, et ehk... Ehk oleksite teie, petite Mademoiselle Julia Bouvard, nõus tulema mulle La Morgue'i assistendiks?" küsis Monsieur Dupont, näol närviline ilme, mis Juliale otsemaid ära rääkis, kuivõrd Monsieur Dupont eitust kartis.

Julia naeratas ning lausus: "Kui auväärt Monsieuril, minu vastu midagi pole, siis oleks see mu suurim rõõm teile teie imelise asutuse laatihoidmise juures abiks olla, auväärt Monsieur Antoine Dupont!"

Morten Pirk

Läänemaa Ühisgümnaasium

10. H

Juhendaja Monika Undo